

Glasiilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov višje hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tūdi tū sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar (4 K.) za večkrat popūst od 5% do 40%.

„Cela Slovenija je paradizom; kvarijo jo samo številni pijanci, šterih nigdi ne viditi teliko kak tū.“

Te reči vsebūjejo sodbo. Pravo je pa tē reči, spregovoro je to sodbo prvi Jugoslovan, naš veličastni krao Aleksander. Žaistino, raj, paradizom je celi slovenski orsag, a žalostna istina je tūdi, ka teliko pijancov na pova niedna zemlja, kak slovenska. Tū pije neredno moški, ženska, mladi na pa ešče deca zapelana po zaslepljenih starišaj. Sam Krao je od nas sodbo i pravično sodbo spregovoro. Ve sami vidimo den za dnevom, kak ženja hūdi dūh pijanosti dūše! V kratkih par tjeđnaj je pijanost samo pri nas v Slov. krajini končala dvoje življenje. Od Kranjske i Stajarske pa niti ne gučimo!

I zroki pijanstva? Sama oblast je obprvim i v največšoj meri kriva, da se ta strašna sodba vōpovedala. Dovolj več krčm kak je trebe i pri dovoljenih ne pazi na red i poštenost. To je prvi zrok. Na mesto „okrajno glavarstvo“ bi v vnoгих mestaj moglo biti zapisano „Urad za vzgojo pijancov i morilcov“. — Hvale vredno je, da mimooidoč omenimo, ka v mariborskem glavarstvi je dr. Lanjšič znižao število gostiln. —

Drūgi zroki so to. Gospoda se rada večkrat zapoji, to vidi prosti človek, ki nema zadostne kulture, ide za gospodom i ležita oba v grabi pijaniva. Popolna treznost bi mogla ladati pri gospodi. Zvūn na poti, ne bi smeli v krčmo tūdi orožniki, financi, carinarniki. Vogrski žandar nikdar ne bio v krčmi zvūn gda je to neobhodno bilo potrebno i ravnatak ne financ. To je imponiralo ljudem, ugled državnoga slugo pa samo povekšavalo.

Tretji zrok so vnoге prilike. Teliko veselie, prireditēv, plesni zabav i drūgih takših z pitjom zdrūženih nepotrebnih spravvišē se dnesden dovoljāva, ka je človeki skoro ne mogoče biti treznomi. Ta dovoljenja bi se tūdi mogla omejiti.

Mi bi prosili g. okrajnoga glavara, ki znamo, ka na srci nosijo dobrobit našega ljudstva, naj plesni zabav ob priliki cerkvenih proščenj, ne dovolijo, teh dovolitev sploj omejijo, krčme pa nadpazūjejo, ar te jako jako dosta mladoletne mladine obiskava, štera si tam pokvari dūšo i telo.

Razglas: Za vse gostilne je do nadaljnoga policijska vūra 22, (10), za kavarne pa 23. (11). (U. L. 107).

Razglas: Potne stroške za tiste, šteri po tūjejo v Zagreb v Pasteurjeve zavode, či ji je besen pes vjo, mora plačati občina. V zavode se mora peljati v 24. vūrah po zdravnikovom izkazi. Štera občina toga ne napravi, se kaštiga. (U. L. 107).

Zakon o plači zvedencov i tumačov: Zvedenci pri sodiščij dobijo za oddajo svojega mnenja plačo, štero jim sodišče mora dati. Tumač dobi za tumačenje od 1 strani 2 koroni, či pa tumačenje piše, pa 8 koron za vsako stran (polo). Či pa je prestava žmetna, lahko prost 12 koron. Či tumač mora iti k sodišči, dobi za vsako vūro ešče 5 koron, či tam dela sam za zapisnik pa 6 koron. Či so pa tumači že stalno plačani za to, morajo vse zobston delati. (U. L. 108).

Prost carine je uvoz petrolija za ribji lov i vse ribarske škeri.

Živinsko Senje v D. Lendavi je prepovedano zavolo se ponavljajoče živinske kuge v D. Lendavi i Čentibi. Marhe kaple od betega na sklezni (vranični prisad — léptene). (Okr. glav. št. 7151/6).

Glasi.

Slovenska Krajina.

Delavcom na znanje! Sto šče iti na delo na državno imanje „Belje“ za celo zimo. Delo je doma na marofi v štalaj itd. Plača moškom na den 80 koron, ženskam pa 72 koroni. Zvūn toga strošek, kvartēr pa vožnja. Več se pozve lejko pri Državnoj Borzi Dela v Murskoj Soboti. — Ki žele iti, naj se v tom tjeđni t. j. naj kesnej do 27. novembra z glasi pri Borzi Dela kak je to zgoraj povedano! —

Smrtna kosa. — Dne 27 septembra je mro v Rimi častiti. g. Štefan Seršen, salezijanski klerik. Kak več naših prekmurskih mladencov, tak je tūdi on šo par let pred vojskov doli v Italijo ino tam zeče svoje včenje. Gda je v Italiji vojska zadivjala, je tūdi naš dragi Števek mogeo iti z drūgimi vred doli v Sardinijo, v naš salezijanski zavod Lanuzaj. Tam, deleč od svoje rojstne hiže, je mirno in goreče delāvo med bistrimi dečkeci. Gda je vojska henjala, so ga predstojniki poslali v Rim na Gregorijansko vseučelišče, da bi tam dovršo svoje včenje. Prišeo je tak deleč, ka bi zdaj na spūtoletje meo novo mešo, nego ljūbi Bog ga je k sebi vzeo. Možno kaštūjejo za njim vsi, ki so ga poznali posebno pa starišje, brat in sestre, ki so v Tropovcih poleg Tišine doma. Dragi Števek, nad zvezdami se najdemo! (Dobroj familiji pokojnoga vu velkoj žalosti naše globoko sožalje! Vr.)

Dari Jugoslovenskoj Matici! Osobje kr. državne policije v M. Soboti zbirko iz meseca oktobra Din. 62-25, gdč. Milka Počkaj izročila zbirko 100 Din, štere je nabrala na bratvi v Mačkovcih; gdč. Lea Loparnikova darūvala 150 Din, štere je prejela od gospe Bergerove kak najdnino. Piemenitim darovalcom se podružnica v M. Soboti najtopleje zahvaljuje.

Oglas. Tržka občina bo prodajala licitacijskim potom približno 250 hl pristnoga ljutomerskoga vina letošnjega pridelka. Prodajalo se bo dne 28. t. m. ob 13 h v občinski kleti v Ljutomeru; dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne pa v občinski kleti v Brebrovniku oziroma v Jeruzalemu. Interesentje se opozarjajo na obče znan izredno dober pridelek občinskega vina ter se jih vabi h nakupu. — Županstvo občine Ljutomer (Lotmerk) dne 17. XI. 1922.

Župan: BABNIK. Premog (štajnkul) so odkrili v Trdkovi, šteri je jako dober. Božni jeziki to tanačivajo, ka prejši ga ščemo vō zemlje spraviti, moremo ga prekdati agrarnoj reformi, ta razmi prej najbole „vōvoziti“.

Uradna naznanila.

Pravilnik za pobijanje dragoče. Vsi trgovci, skladišča, podjetja, šteri majo v zalogi življenske potrebščine, morajo do 10. dneva vsakoga meseca prijaviti policijskoj ali občinskoj oblasti, količine koliko majo življenski potrebščin. Ta oblastva smejo vsaki čas pregledati vse prostore i knjige podjetnikov. Oblasti pa ne smejo nikomi povedati, kaj i koliko so vsega vidili. V vsakoj trgovini morajo biti napisane na vsakšoj stvari cene. Nieden trgovec ne sme meti več kak 25% dobička. Kazen (kaštiga), štero mora plačati tisti, ki dela proti tem odredbam, se naj pošlje „Fondi za prehrano siromakov“ v Beograd. V občinaj, gde je to potrebno, se naj izvolijo za to aprovizacijski odbori, šteri bodo to stvar v redi meli. U. L. 99.

Razglas: Što je dao lani podpisati državno 7% posojilo, lahko dobi izplačan drūgi kupon pri davčni uradij. (U. L. št., 99).

Razglas: Či što naredi kakšo prošnjo zavoljo doklād pri službi, ne trebe na to prošnjo koleka. Če pa njemi nejde doklada, pa vloži prošnjo za njo, mora djati kolek na prošnjo i za odgovor. (U. L. 99).

Zakon o uredbi sodstva v Slov. Krajini (Prekmurji). — Pod sobočko okrajno sodišče spadajo tiste občine, štere so bile prle v železnoj županiji (Vasmegye), pod lendavsko pa one zaladske županije (Zalamegye). Uradni jezik je slovenski (srbohrvatski), le što slovenski ne razmi, sme vlagati vse v svojem jeziki, od sodišča pa dobijo vse odgovore samo slovenski. (U. L. 102).

Brez carine se smejo izvažati gostanovi količi debeli od 15 do 25 cm. i dugi od 7 do 15 m. Za mašinske i najvaj predelane goveje i telečje kože se pa mora plačati za vsaki 100 kg. 1000 dinarov. (U. L. 105).

Potnikom, ki potūjejo v drūge države, se dovolj vzeti s sebov: či potūjejo v države, šteri penezi so več vredni kak naši, 3000 valutni edinic tiste države, na pr. 3000 češki koron,

3000 francoski frankov, 3000 lir itd. či pa potūjejo v države, šteri penezi so meuje vredni kak kaši, 3000 dinarov. Poleg toga sme ešče vsaki vzeti 1000 dinarov v našij valuti. Deca mlajše od 15 let, či so ne s stariši, ne smejo jemati penez s sebov. — Či što šče več penez meti s sebov, mora meti dovoljenje od inspektorata ministrstva za finance v Beogradi. Penezi v drūgi valutaj se dobijo v bankaj samo s potnim listom. (U. L. 106).

Prepovedan je izvoz otrobov. (U. L. št. 106).

Cene cigaretnomi papiri so:

„Job“	1 knjižica s 100 listki	2 Din,
I. vrste	1 „ „ „	70 „ 1 „
II. „	1 „ „ „	70 „ 75 par.
III. „	1 „ „ „	70 „ 60 „
II. „	1 „ „ „	50 „ 50 „
III. „	1 „ „ „	50 „ 40 „

Razglas: Vsi posestniki hiš v Slov. Krajini (Prekmurji) naj vložijo pri davčnoj oblasti v Soboti do 30. novembra 1922. na listij izkaz vsej v hiši stanūjoči oseb, urejen po stanovanjij. Pri poslopjij, odani v najem (arendo) se mora povedati arenda i arendašje po zvanji (ka so). Listi se dobijo pri davčnom okr. oblasti. Hišne prebivalce treba tak napisati, kak so bili 15. nov. toga leta. (U. L. št. 106).

Odrebe gledoč na meščanske šole.

1. Vučenik, šteri dovrši 1., 2., 3. razred gimnazije, se lahko sprejine v 1., 2., 3. razred meščanski škol, tūdi či ma nezadostni red iz latinščine, grščine, francoščine i nemščine. Či je pa vučenec ne dovršil 1. razred srednji škol iz drūgi predmetov i tūdi nema 5 razredov osnovne škole, nemre delati sprejemnoga izpita za meščansko školo. 2. Neobvezni predmeti se včijo, či se priglasji za nje najmenje 15 vučencov, iz glasbe 10. Či se je vučenec priglaso za neobvezni predmet, ga mora obiskovati, itak ne več kak 6 vūr na tjeđen. Neobvezni predmeti se včijo brezplačno. 3. Za vsaki izpit na meščanski školaj se plača pristojbina 50 dinarov, za zasebni izpit na osnovni školaj pa 25 dinarov, šteri se dajo ravnatelji pred izpitom. (U. L. št. 107).

Dale: Inačiče misli, nasprotno navuke i cile proti nenarodnim socialistom ne zafira s poleni (prekoli) i silov, nego so njemi ešče tei nenarodni socialisti jako „na veselje;“ pri narodnij Orliju pa načiče misli i cile, kak je on ma, s poleni i silov pobija!

Ste ga vidili, kakši narodni junak je Sokol? Znaťe ka se to pravi? S tem je Sokol pokazao, da je njemi narod deveta briga, či trbe le kaj proti vóri napraviti! Z drugimi rečmi: Sokol bole sovraži kršćanstvo, kak po ljubi svoj narod. Kršćanskomi družtvi liti proti, či tudi je narodna z nožom — z izdajalci domovine se pa pajdašil!

S tem je Sokol pokazao, da je njemi največji cio: sovražiti kršćanstvo, človeka oropati duše, vóre i nebes, oboževati meso, človeka ponižati do neme stvari. Vse drugo, tudi narod je deleč odzaja pred Sokolom.

Povejte, Sokoli, či to ne istina!

Ali Sokol je itak naroden, toga njemi ničče nemre tajiti. Ali ka je to njegovo narodno delo? Kelko je nam znano, samo tolko dela za narod, da napravi včas kakšo narodno veselico. Tej veselice pa že mamó Sloveni telko, da se bomo skoro v nji zadušili. Naša domovina ma samo več sovraživa i kreganja kak veselice. To pravijo vsi tisti, šteri zaistino ljubijo slovenski narod, kakšeste stranke so. — Kakše pa je narodno delo Sokolov na tej veselici? Poleg telovadbe pijejo i plešejo celo noč do zajtra.

18. julija so meli veselico v Št. Vidi pri

Ljubljani. Rawo zjutraj na drugi den so vsi pijani se premetevali po ljubljanskij vulicaj domo. Što je zato šuk, či ne tisti, šteri kriči cele noči!?... Skup pravijo vse: dečke, dekla i deco — naraččaj, da je pri navčijo na njivo narodno delo: piti i jesti. Na tej veselici itak nega nikaj drugoga narodnoga kak zastave. To so ne narodne, nego nenarodne (neprilične) veselice! Na takšoj narodnoj veselici 11. julija 1920. l. v R. so se dečki tak zbili, da bi eden skoro vmro. Drugi den po veselici so žandarje hodili po vesi i okolici i so iskali razbijaje. Zbrali so se vkup lahkoživij ljudje iz bližnje i daljne okolice vsake vrste socialisti i komunisti i drugi, šterim je za narod nikša briga ne. Samo da je pijača i ples. Tak so bili zbrani vsi vkup pri vni. Računalo se je, da so te zapili 22.000 koron. Či se bo za narod tak delalo, bo narodi hitro — konec. Ostalo bo samo samo nekaj bogatij krčmarov i nekaj mužikašov, šteri do igrali mrtvečo pesem — mrtvomi narodi.

15. avgusta 1920. smo meli lepo priliko viditi sokolsko veselico v T. Igra, kričanje je bilo celo noč. Lepi pari so se držali eden drugoga za roko ali okoli pasa, i so lazili na vse strani. . . Zutra okoli 6 vóre so se vračale dekla v narodnoj noši proti domi, vse mršave. Na štacijoni so bili takši kak pijanci: Z kantami i kupicami so hodili po cesti i pijani so ešče ponživali pijačo, mužikaši so sedeli natli i so tak igrali.

Kak se vidi, so vse sokolske veselice ved-nake: cele noči „delajo za narod.“ Pitanje je, što da tem ljudem pravico cele noči kričati i piti! Žandarje, istina preganjajo pijance i ponočnjake. Ali trbej si anati pomagati. Obleči se v sokolsko uniformo i vsaksa okrajna oblast ti bo z velkov ponižnostjov dovolila celo noč pijančivati, ar Sokoli — delajo za narod. Ar se pa veselice pnavljajo vsako nedelo, so bo napravilo za narod jako-jakó dosta nerednosti.

Za „narodno“ pijanstvo si bo Sokol dosta zaslužo. Ali piti i plesati — takše narodno delo so znali Slovenci že davno, davno pred Sokoli. Kak či na Slovnskomi ne bi bilo pijanstva že zadosta, se je moglo ustanoviti ešče posebno družtvo, najti si lepo ime i uniformo. Pri vsej pametnij ljudij, šteri narod zaistino ljubijo, se zove takše narodno delo: narod kvariti i mladino zapelavati. Dečki i dekla, štere se dajo pijači i plesi, so več ne za nikše dobro delo. Za takše „narodno“ delo se vam domovina lepo zahvali, Sokoli. Drugoga domovina nema od vas, kak samo nekaj naraččaja — pijancov — to pa ne čudno, vej je pa tak lepa prilika! . . .

Modri liberalci sami pravijo, da bodo Sokoli mladino pokvarili.

Ka se tiče Sokolice, moremo povedati, da je njiva obleka ne samo preveč kratka, da se je ne spodobi nositi, nego ka je glavno: dekla v takšoj družbi zgubi to, ka jo najbolj diči: žensko nežnost i sramežljivost. . . (Dale)

Na odajo nova, popolnoma nova

HARMONIKA

na tri vrste, dvakrat glašena z Helikonbasi.

Trpežno ino solidno vónapravljena v najlepšoj izpeljavi z šikom.

Vse falinge čista.

Franc Škerlec posestnik v Vičancih

pošta Velika Nedelja. (Slovenija)

Singer-mašini za šivanje.

Amerikanski Singer šivalni stroji
dobijo se za Prekmurje

v trgovini

BRATA BRUMEN

MURSKA SOBOTA

Cerkvena ulica 192. (poleg birovijske)

Dobijo se tudi Singer igle, olje, konci,
nadomestilni deli itd. (Šivalni stroji za
sabole, šujstre i za familije).

Odavle se na rate (24 mesecov).

Singer šivalni stroji BOURNE & Co.
New-York.

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge deževine
pridelke kupuje in prodaja

ANDREJ OSET Maribor,

Aleksandrova cesta 57.

Telefon šte. 88.

Oda se krasno posestvo obstoječe iz
6 starih plügov, lepih goric,
loga, polja pa z vsemi premičalnami. Zglasiti se
takoj pri trgovci g. ŠTIMEC na Sr. Bistrici.

Gosposko posestvo.

Na Spodnjem Štajarskom, približno 56 ha. gošče,
48 ha. njiv in travnikov se proda. Na posestvu,
štero leži poleg okrajne ceste, pet minut od
maloga mesta i deset minut od kolodvora, stoji
lepo gosposko poslopje z gospodarskimi pos-
lopji, z ogradam i sadonosnikom, z tremi najem-
niškimi poslopji i gostilnov. Zemljišče je prvo-
vrstno, del gošče dober za sekanje, na razpolago
je tudi vodna moč, približno 20 konjskih sil, ki
se dá lahko izrabiti. Morebitni interesenti se
blagoveliijo obrniti na drja.

E. SCHWARZA, lekarnarja v LOTMERKI.

Velika zaloga gotovih kufrnih

KOTLOV

za žganje žganice izdelani v
lastnoj delavnici

po

najpopolnešoj minti

V. WEISS Varaždin

Uska ulica 5. ali Gajeva ulica 6.

Proda se posestvo

obstoječe iz 2 i pol plüga gošče,
3 plüge druge zemlje z delnim gos-
podarskim poslopjom. Cena cilo niska.
Pojasnila dá Slovenska banka
podružnica Dolnja Lendava, gde
se dobi lahko tudi posojilo na kúpcijo.

Dr. Sedlaček

okrožni zdravnik

se je stalno naselo v Radincih

in ordinira dnevno v hiši g. Jurkoviča.

Naznanilo!

Vsem cenj. odjemalcom dava na znanje, da se prešeliva s 1. decembrom t. l. iz dozdajšnje trgovine v novo hišo pri cerkvi v Dol. Lendavi i prosiva cenj. občinstvo tudi nadalje ešče za zavžpanje, štero sva dozdaj vživala v najinij trgovini (v hiši klobučara Eckera). — Potrüdila se bodeva tudi v novij trgovini podvorniti najbolj i po najnižijih dnevnihi cenah z vsem manufakturnim blagom kak:

štofe za moške i ženske obleke, obleke
za snehe, moške cajge, cefire,

belo i žuto platno, barhente, robce i
sploh vso manufakturno in drobno blago.

Se priporočata

BEDIČ & KAC

prle FRANC BEDIČ i DR.

trgovina z manufakturno v Dolnji Lendavi.